

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

DE ZEVENJARIGE OORLOG

HET konflikt tussen de alliantie van Versailles en die van White-Hall begon nog maar pas. Het zou zeven jaar duren! Zeven jaar zouden Frederik II en Lord Chat-ham taai en intelligent manoeuvreren, en zeven jaar lang zouden de Oostenrijkers en de Fransen een wanhopige weerstand bieden. Deze laatsten gaven zich uiteindelijk gewonnen. Men vocht in Europa, in Amerika, in Azië, en op zee...

3. — LALLY-TOL- LENDAL

NIET alleen in Ame-rika, maar ook in Indië ontscheepten de Engelsen steeds meer effectieven. Om de Franse posities in Indië te verdedigen kreeg de gouverneur, hij heette Lally-Tol-lendal, een versterking: zeventien man! Energiek en brutaal bood hij weerstand aan de Engelsen. Ten slotte moest hij echter wijken voor de overmacht. Hij gaf zich over te Pondi-chéry. Lally-Tollendal werd naar Frankrijk teruggeroepen en van hoogverraad beschuldigd. Het proces dat men tegenover hem voerde was schandelijk. Hij werd terdood veroordeeld en geëxecuteerd in 1766. Pas lang nadien werd hij in ere hersteld.

1. — 15 OKTOBER 1760

HET Frans leger dat Hannover bezette, werd teruggedreven door de hertog van Brünswick. Hij sperde de Engelsen te Klosterkamp een tijdlang de weg af. De vooravond van de grote slag — in de nacht van 15 oktober 1760 — wilde een jong officier van het regiment van Auvergne de posities van de vijand even verkennen. Ver kwam hij echter niet. Hij was in een oogwenk omringd en werd met de dood bedreigd, indien hij om hulp zou roepen. Hij riep toch: «Hulp, Auvergne! De vijand is hier!» Hij stortte dood neer...

2. — MONTCALM

CANADA werd verdedigd door een dappere Fransman, de markies van Montcalm. Met 4.000 man, in 1758 te Fort Carillon verpletterde hij het Engels leger, 25.000 man sterk. Maar hij had een grens van 3.000 mijlen te beschermen. Dat was té veel. Hij vroeg versterking te Versailles. Men antwoordde hem doodnuchter: «Wanneer het huis in brand staat, bekommert men zich niet om de stal!» Het volgend jaar werd Montcalm gedood bij de verdediging van Quebec. «Ik sterf tevreden, zei hij, want ik zal de vijand Quebec niet zien binnen rukken!»

4. — OP ZEE

OP zee triomfeerde Engeland overal. In 1759 strandde de Franse vloot van Brest, onder het bevel van markies van Conflans, nabij Belle-Isle-sur-Mer en werd aangevallen door admiraal Hawke. Deze laatste beval zijn stuurman het schip langs zij het Frans vlaggeschip te leggen. En zo gebeurde het. De Franse schepen werden vernield of buit gemaakt. Le Havre werd gebombardeerd, Senegal en Martinique aan de Fransen ontruikt.

5. — ALLES VERLOREN?

DE schaakpartij had thans een hoogtepunt bereikt. De spelers moesten even op adem komen. George III, die zo pas de troon van Engeland was bestegen, en Frederik II van Pruisen waren de overwinnaars. Lodewijk XV en Maria-Theresia waren verslagen. Zij zouden natuurlijk het onmogelijke doen om een volledige ramp, te vermijden. Het was tijd een einde te maken aan de oorlog. Iedereen was moe. Wacht even, nog enkele ingewikkelde zetten op het schaakbord...

(Wordt voortgezet.)